

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ ЗА УМОВ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті охарактеризовано інноваційні технології в управлінні, розглянуто основні напрямки впровадження інноваційних управлінських технологій на підприємстві за умов цифровізації, виокремлено основні внутрішні та зовнішні фактори впливу на успішність інновацій за сучасних умов.

Ключові слова: інновації, інноваційні технології, інноваційні управлінські технології, конкурентоспроможність, цифровізація.

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN BUSINESS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF GLOBAL DIGITALIZATION

Abstract

The article describes innovative technologies in management, considers the main directions of implementing innovative management technologies at the enterprise under digitalization conditions, and identifies the main internal and external factors influencing the success of innovations under modern conditions.

Keywords: innovation, innovative technologies, innovative management technologies, competitiveness, digitalization.

Сучасний світ характеризується постійними змінами та високою динамічністю. Особливо активними на сьогодні є процеси цифрової трансформації, які пронизують усі сфери бізнесу та життєдіяльності людини, що вимагає від підприємств швидкої адаптації до нових технологій, зміни бізнес-процесів і відповідного переосмислення стратегій управління.

Цифрові технології розвиваються стрімкими темпами, проникаючи в нові сфери людської діяльності. Використання цифрових технологій здатне вивести економіку країни на якісно новий рівень і, як наслідок, суттєво вплинути на рівень життя її населення. Якщо говорити про реальний сектор економіки, то в найближчі десятиліття всі бізнес-процеси, а також ринки всіх ресурсів зазнають значних трансформацій, адаптуючись до вимог цифрових технологій і систем [1].

Цифровізація відкриває нові можливості для оптимізації операцій, покращення взаємодії з клієнтами та створення інноваційних продуктів і послуг. Вона також сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємств та їхньої стійкості до зовнішніх викликів. Водночас підприємства, які не адаптуються до відповідних змін, ризикують втратити свої конкурентні переваги. Саме інновації є ключовим інструментом для успішної цифрової трансформації. В таких умовах підприємства змушені шукати нові шляхи для забезпечення своєї конкурентоспроможності та успішного розвитку. Інноваційні технології мають пріоритетне значення у даному процесі, надаючи підприємствам нові можливості для оптимізації процесів, підвищення ефективності та створення унікальних конкурентних переваг.

Традиційні методи управління часто виявляються недостатніми для ефективного реагування на швидкі зміни та виклики ринку. У цьому контексті інноваційні управлінські технології стають невід'ємною складовою стратегії розвитку підприємства.

Пошук інноваційних шляхів підвищення ефективності управлінських процесів є одним з пріоритетних завдань сучасного менеджменту. Відповідно обґрунтованою є необхідність розробки методологічних та організаційних інструментів для модернізації існуючих і створення нових систем управління.

Інноваційні технології в менеджменті потрібно розуміти як певні системні заходи, що володіють інноваційністю, новизною та сприяють позитивним зрушенням в управлінському секторі [2].

Зміст і технології інноваційного управління передбачають формування інноваційних ідей і технологій їх реалізації, які повинні спрямовуватись на скорочення часу прийняття рішень, підвищення продуктивності, забезпечення досягнення цілей і якості результатів керованих процесів і, одночасно, відігравати роль і розглядатись як носії усіх видів інновацій (економічних, технологічних, екологічних та інших) в господарському комплексі країни, галузях і господарюючих суб'єктах [3].

Відповідно інноваційні управлінські технології варто охарактеризувати як нові або вдосконалені методи, інструменти та підходи до управління, які сприяють підвищенню ефективності бізнес-процесів, оптимізації використання ресурсів, покращенню якості продукції та послуг, а також зміцненню конкурентних позицій підприємства.

Такі технології, як великі дані, машинне навчання, розподілені реєстри, робототехніка, Інтернет речей, віртуальна та доповнена реальність, бездротовий зв'язок та багато інших, зокрема ті, що ще знаходяться на концептуальній стадії, засновані на широкому та безумовному використанні цифрових технологій, формують наше найближче та віддалене майбутнє сьогодні. Використання Інтернету та цифрових технологій скорочує час, необхідний для доступу до високоякісної інформації, і практично усуває транзакційні витрати, значно підвищуючи продуктивність праці та ефективність капіталу. Наявність інформації про ціни на продукцію змушує компанії конкурувати за споживачів шляхом впровадження інновацій, що сприяє підвищенню ефективності всіх бізнес-процесів і створенню вартості [4].

Основними напрямками впровадження інноваційних управлінських технологій можуть стати:

1. Цифровізація управління засобами впровадження систем ERP, CRM, SCM для автоматизації та оптимізації бізнес-процесів, шляхом використання штучного інтелекту (AI), аналітики великих даних (Big Data) та систем машинного навчання (ML) для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, активним застосуванням хмарних технологій для забезпечення гнучкості та мобільності управління тощо.

2. Активізація процесів управління знаннями в напрямку створення та підтримки корпоративних баз знань, засобами впровадження систем управління навчанням (LMS), заохоченням обміну знаннями та досвідом між співробітниками тощо.

3. Активізація процесів управління інноваціями в напрямку впровадження методів відкритого інноваційного процесу, засобами формування інноваційної культури в організації, шляхом розробки та впровадження програм розвитку та навчання співробітників, формування ефективної системи мотивації та заохочення тощо.

4. Впровадження гнучкої системи управління шляхом застосування методології Agile та Scrum для управління проектами, орієнтуючись на принципи управління Lean management для оптимізації виробничих процесів, методології Design Thinking для розробки інноваційних продуктів та послуг тощо.

Успішність використання інноваційних технологій в управлінських процесах залежить від комплексу факторів, що охоплюють як внутрішнє, так і зовнішнє середовище господарювання. До внутрішніх факторів належать: організаційна культура, готовність персоналу до змін, наявність необхідних ресурсів (фінансових, технічних, людських), ефективність внутрішніх комунікацій, а також стратегічне бачення керівництва. Важливим завданням є створення сприятливого клімату для інновацій, де заохочується ініціативність і творчість. Водночас ключову роль відіграє здатність підприємства до інтеграції нових технологій у вже існуючі бізнес-процеси, забезпечуючи їх сумісність та ефективність.

Зовнішні фактори також мають значний вплив на успішність інновацій. До них належать: динамічність процесів ринкового середовища, рівень конкуренції, технологічний прогрес, законодавчі та регуляторні зміни, а також соціально-економічні умови тощо. Важливо враховувати потреби та очікування клієнтів, а також тенденції в розвитку відповідного виду економічної діяльності. Глобалізація та цифровізація вимагають від підприємств швидкої адаптації до змін та постійного пошуку нових можливостей. Водночас доступність зовнішніх ресурсів, таких як інвестиції та кваліфіковані кадри, також є важливим фактором успіху.

Визначальними чинниками успішного впровадження інновацій в управлінні за умов глобальної цифровізації є:

комплексний підхід щодо врахування всіх факторів, які впливають на процес впровадження інновацій, зокрема тенденцій в цифровій сфері;

поступовість щодо впровадження інновацій з урахуванням можливостей організації та зовнішніх цифрових перетворень;

оцінювання ефективності засобами регулярного моніторингу та оцінювання результатів впровадження з використанням цифрової аналітики, систем машинного навчання тощо;

гнучкість та адаптивність в напрямку швидкого реагування на зміни та коригування стратегії впровадження;

врахування питань кібербезпеки на кожному етапі впровадження інноваційних технологій тощо.

Впровадження інноваційних управлінських технологій дозволяє підприємству підвищити ефективність бізнес-процесів та знизити витрати, покращити якість продукції та послуг, швидко реагувати на зміни ринку та потреби споживачів, сформувати інноваційну культуру та залучити талановитих співробітників, зміцнити конкурентні позиції на ринку тощо. Водночас впровадження інноваційних управлінських технологій вимагає ретельного планування та управління змінами, оскільки впровадження інноваційних управлінських технологій вимагає значних інвестицій у навчання персоналу, адаптацію організаційної структури та забезпечення кібербезпеки. Ігнорування цих аспектів може призвести до неефективного використання нових технологій, витоку конфіденційної інформації та навіть до збоїв у роботі підприємства.

Інноваційні управлінські технології є потужним інструментом для підвищення конкурентоспроможності підприємства за умов цифровізації. Організації, які зможуть сформувати сприятливі умови для інновацій, забезпечити необхідні ресурси та ефективно управляти процесом змін, зможуть отримати значні переваги в умовах цифрової трансформації. Їх впровадження вимагає системного підходу, стратегічного планування та готовності до змін. Водночас інвестиції в інноваційні управлінські технології відшкодовуються за рахунок підвищення ефективності, покращення якості та зміцнення конкурентних позицій підприємства на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лебідь О.В. Цифрові та інформаційні технології в управлінні підприємством: реальність та погляд у майбутнє. Економіка та суспільство. 2023. №55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-19>.
2. Vasylenko D., Butko L., Maslak V. & Domitrak Y. The role of innovative management facilities in museums activities. Socio-Cultural management journal. 2020. Vol. 3, no. 2. P. 107–121. DOI: <https://doi.org/10.31866/2709-846x.2.2020.222649>.
3. Ревенко Н. Г., Зеніна-Біліченко А. С. Складові інструменти інноваційного управління в системі менеджменту підприємств. Ефективна економіка. 2014. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3631>.
4. Цифрова трансформація бізнесу: зміна стратегій і моделей розвитку. Віртуалізація як каталізатор суспільних трансформацій. URL: [https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20\(4\).pdf](https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20(4).pdf).

Причепя Ірина Валеріївна – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства і виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: prychepa.iryana@gmail.com.

Причепя Владислав Олегович - здобувач вищої освіти, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Prychepa Iryna V. – Ph.D. (Econ.), Associate Professor, Associate Professor of Business Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Prychepa Vlad O. - student, Vinnitsia National Technical University, Vinnytsia.